

بیانیه دهمین اجلاس ملی- عربی

در فضایی از دوستی و محبت به ارزشهای متعالی که رمز پایداری تاریخی امت عرب در برابر حملات دشمنانی بوده است که در جای جای سرزمین عربی قصد نابودی فرهنگ و ارزشهای مادی و معنوی این امت را داشتند و برای مقابله با دشواریها و چالشهای ناشی از تحولات بزرگ و سریعی که در مسیر حرکت جهان جدید با افقها و روابط و تواناییهای خاص خود پدید آمده است دهمین اجلاس قومی عربی در روزهای ۳ الی ۷ مارس سال ۲۰۰۰ در الجزایر تشکیل شد. برگزاری این اجلاس در الجزایر در عین حال بیانگر شناخت کنفرانس از نقش ویژه و مشخص این کشور عربی در نهضت امت عرب طی مبارزات رهایی بخش خود است که راه مبارکی را پیشاروی ملتهای آفریقا و آسیا و کشورهای جنوب قرار داد و موجب افزایش وزن و اعتبار اعراب شد و در عین حال فشارها و اشکال محاصره عناصر ارزشمند نهضت‌های عربی و اراده حقیقی پایداری برای تعیین سرنوشت را افزونتر نمود. اجلاس نشست‌های پنج روزه خود را به بررسی عالمانه وضعیت عرب و شناخت همه جانبه نقاط ضعف آن و در عین حال به نبض سنجی قلب امت اختصاص داد که در جای جای میهن عربی با پایداری و مقاومت و ایستادگی تاریخی می‌کوشند در قبال نیرو‌هایی که دنبال نابودی رمز پیروزی مستمر اند جایگاه واقعی امت را حفظ کنند.

دغدغه اجلاس طی ده سالی پس از تاسیس و به شکل فزاینده ای این بوده است که انسان عرب در زندگی و کرامت و حقوق و قید و بند هایش محور و نخستین و آخرین داور باشد و خودش معیار درستی عمل دولتهای عربی و حمایت از نخبگان و سازمانها و افراد و گروهها به شمار آید. چه بسیار فجر صبحی که به امت عرب وعده داده شد اما به علت نبود این هویت به فجر کاذب بدل شد.

و در آغاز این قرن موضوع جدید همانا انسان ها و حق نامحدود آنها در شناخت و ارتباط و سپس تصمیم گیری است. از این رو انسان عرب هدف غایی ناسیونالیسم عرب و در عین حال ابزار آن است و از این پس و با آغاز قرن جدید انسان عرب دیگر هیزم آتش معرکه گروهها و دستجات بی وجدان و منافع و کینه ها و نعره ها و تعصبهایی که آرامش را از جوامع عربی و همه نهاد های آن بر گرفته نخواهد بود.

این اجلاس در مورد این مسائل تامل کرد:

کشمکش اعراب و اسرائیل

اجلاس وضعیت کشمکش عربی - صهیونیستی را که هر روز اثر و نتیجه مقاومت و بیهودگی و بطلان منطق سازش را ثابت می کند بررسی کرد و از جمله بر درستی این موضع اصولی خود که ماهیت این کشمکش دعوای بر سر موجودیت است و مخالفت با همه طرحهای مطرح صلح ضروری است تاکید نمود و روشن ساخت که طرحهای صلح برگهای پی در پی ایالات متحده و رژیم صهیونیستی است که می کوشند از این راه نقشه اقتصادی و سیاسی جدیدی را برای میهن عربی، به زیان امنیت و هویت و منافع و وحدت کیانهای ملی آن، ترسیم کنند. در این چارچوب کنفرانس بر این موارد تاکید کرد:

۱- همه توافقنامه هایی که تاکنون امضا شده یا پس از این ممکن است میان دولتهای عربی و رژیم صهیونیستی امضا شود، چنانچه در درجه نخست آثار تجاوز ۱۹۶۷ را و همچنین ریشه های حقیقی بحران اصلی که منجر به تجاوز شد یعنی غصب خاک فلسطین و آوارگی مردم آن را دربر نگیرد، علل ذاتی تجاوز پیش از سال ۱۹۶۷ و نتایج آن را حل نخواهد کرد.

توجه به این حقیقت مانع از غلتیدن در آن دسته از اوهام موجود می شود که برخی می انگارند صلح عنوان شده صلحی نهایی و گسترده است در حالی که در بهترین حالت این صلح «صلح دولتهاست و نه صلح ملتها». از این رو صلحی که هم اکنون مطرح است و تلاشهایی که برای اجرای آن می شود کشمکش را به داخل کشورهای عربی، هر اندازه دور از کانون بحران، می برد ضمن آنکه این کشمکش شکل جدیدی بخود خواهد گرفت و با مسائلی چون حاکمیت ملی و استقلال و آزادیها و دمکراسی و توسعه مستقل و حتی به طور مشخص با مساله دفاع از هویت و فرهنگ ارتباط خواهد یافت. از این رو به طور مثال مقابله عراق با محاصره و تجاوز آمریکا را نمی توان از کشمکش اصلی در منطقه جدا کرد. همچنین مقابله با طرح تقسیم برضد طرح سودان و فضای فتنه آمیز در بسیاری از کشورهای عربی که دست آشکار و یا اغلب پنهان اسرائیل در آنها دیده می شود نیز از این قبیل است.

۲- طرحهای صلح عنوان شده عمدتاً «توافقنامه های روی کاغذاند» که جهانیان از پیش با آن آشنا هستند و ادعاها و ابهامهای بزرگی را تحمیل می کنند که به صلح واقعی منجر نمی شود، زیرا طرح صلح کنونی راه حلی نژادپرستانه است که متکی بر ریشه های کشمکش است و آن را تعمیق می بخشد و فضایی را به سود ادامه مقاومت و مخالفت با عادی سازی روابط و سلطه ایجاد می کند. از این رو شعار مرحله آینده تکیه بر همه ابعاد مقاومت در مفهوم گسترده آن است، زیرا این کشمکش به معنای برخورد تمدنی ادامه می یابد هر چند که اشکال و انگیزه های آن تغییر یابد.

۳- شکاف موجود در موازنه قدرت میان اعراب و رژیم صهیونیستی به سود این رژیم است. علل این شکاف تنها تفوق نظامی و تکنولوژیکی این رژیم و با حتی حمایت خارجی از آن بویژه آمریکا که اساس سیاستش را حمایت از اسرائیل قرار داده است نیست بلکه بطور کلی وضعیت مستبدانه و تجزیه و جنگ و عقب ماندگی در میهن عربی موجب فرسایش نیروها و پریشانی روابط و سرگرم شدن اعراب به فتنه های داخلی و غفلت از نبرد سرنوشت ساز شده است.

۴- ضعف کنونی اعراب، چنانچه پیش از این توصیف شد و مشاهده نیز می شود موجب

چشم پوشیهایی در سطح دولتهای عربی به سود رژیم صهیونیستی شده است اما در عین حال این وضعیت نقطه ضعفی برای جریان صلح است و این امکان را به امت عرب می دهد که آنگاه که عوامل قدرت را بازیافت از این فرایند و تعهدات تحمیلی صلح رهایی یابد.

و اگر منطقه شاهد وجود نظامها و وضعیتی دور از خواست و منافع ملتهاست که برای عبور به سوی توافقنامه های صلح پل زده اند، در عین حال چنین نظامهایی نه می توانند و نه ضرورتاً می خواهند ضامنی برای این توافقنامه ها و اهدافش باشند.

۵- این ادعا که اعراب تنها مانع صلح دائم در منطقه هستند و از این رو از راه خشونت مستقیم یا جنگهای سلطه جویانه و ویرانی یا تهدید همه جانبه بیشترین فشار را به اعراب وارد می کنند هدفی جز این ندارد که توجه ها را از آنچه داخل رژیم صهیونیستی می گذرد، از جمله فقدان اجماع نسبت به صلح یا عقب نشینی از اراضی اشغالی، منحرف کنند و همچنین سیاستهای اسراییل و طرحهای تجاوز گرانه این رژیم علیه امت و کوشش برای تکه تکه کردن اعراب به دولتهای کوچک و طوائف و مذاهب و قبایل را توجیه نمایند.

۶- رژیم صهیونیستی رژیمی نژاد پرست است که به قطعنامه های سازمان ملل واقعی نمی گذارد در حالیکه خود با همین قطعنامه ها موجودیت پیدا کرد. این رژیم همچنین به افزایش تواناییهای نظامی خود از جمله سلاحهای کشتار جمعی ادامه می دهد، اما از تمایلش به صلح صحبت می کند و به جهانیان در مورد خطر این سلاحها هشدار می دهد. این رژیم به نقض حقوق بشر در لبنان و فلسطین و جولان ادامه می دهد در حالیکه مسئله احترام به حقوق بشر جایگاهی جهانی یافته و مقیاس در روابط بین المللی شده است. همچنین ایدئولوژیکی اهمیت بعد ایدئولوژیکی و توراتی که این رژیم بدان تمسک می جوید و در عین حال حامیان این رژیم در مورد سقوط ایدئولوژی بشارت می دهند بر ما پوشیده نیست.

۷- تلاش اسراییل برای اینکه عقب نشینی از خاک اشغالی لبنان، در نتیجه عملیات مقاومت مجاهدان، را به گونه ای وانمود کند که گویی پیروزی تل آویو و شکست لبنان بوده است از سویی عمق شکاف در جامعه اسراییل را نشان می دهد و از سوی دیگر حاکی از مانورهای رژیم صهیونیستی برای ناچیز نشان دادن عناصر اصلی پیروزی مردم لبنان است.

یعنی مقاومت متکی به دولتی که پایبند به آن بود، و یکپارچگی ملی حامی آن، و روابط لبنان و سوریه که عمق استراتژیک این مبارزه به شمار می‌رفت.

در این چارچوب اجلاس بر ضرورت حمایت از مقاومت اسلامی مجاهدان جنوب لبنان و تلاش برای گسترش فرهنگ مقاومت و تعمیق آن که کارایی خود را در قبال دشمن قدار و تمام موازنه‌های مختلف قدرت نشان داد تاکید می‌نماید.

۸- فشارهای اسرائیل و آمریکا برای تغییر مذاکرات حل نهایی مسئله فلسطین به زمینه‌ای برای دفن این مسئله و همه عوامل و زمینه‌های آن و تعمیم دامنه غصب صهیونیستها به همه اراضی اشغالی فلسطینیان در سال ۱۹۴۸ و اغلب اراضی کرانه باختری و نوار غزه و همچنین مصادره حاکمیت آنان و بهودی کردن بیت المقدس و جلوگیری از بازگشت فلسطینیان آواره به کشورشان، درجه بالایی از بیداری و پایبندی برای مقابله با این توطئه‌ها را می‌طلبد. از این رو کنفرانس خواستار افزایش دوباره روحیه انتفاضه و مقاومت در اراضی فلسطین شبیه وقایع بیرزیت در روز زمین شد و تاکید کرد که تنها پاسخ به این امتیازهای خفت بار که نتیجه روند اوسلو است متحد کردن تواناییهای فلسطینیان داخل و آواره گرد یک برنامه ملی رضایتبخش و بازگشت آوارگان و ایجاد دولت ملی بر همه خاک فلسطین است.

۹- ادامه فشارهای صهیونیستی - آمریکایی برای کم رنگ کردن نقش مصر و شکستن اراده سوریه و لبنان، و برای رخنه کردن به همه جوامع عربی، بالاترین درجه از همبستگی ملی داخلی و فضای باز دمکراتیک و همبستگی عربی و هشیاری نسبت به خطرات تکروری و انزوای گرایبی را می‌طلبد تا اینکه هیچ کشور عربی اسیر انزوای تحمیلی دشمنان نشود.

همچنین اجلاس بر ضرورت فعال کردن دوباره دفاتر تحریم دشمن اسرائیلی پافشاری کرد و از دولت مصر خواست از هرگونه اقدامی در جهت برگزاری کنفرانس اقتصادی خاورمیانه و شمال افریقا که سه سال قبل در اجلاس دوحه، در قطر، شکست خورد خودداری کند. اجلاس همچنین از همه دولتهای عربی خواست همه اشکال عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی را متوقف کنند. در عین حال کنفرانس از ایستادگی جانانه مردم در بسیاری از کشورهای عربی در قبال عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی ستایش کرد و خواستار فعال

و موثر کردن گروه‌های مقاومت در برابر رابطه با اسرائیل و حمایت از این گروه‌های و تلاش برای ایجاد کمیته‌ای قومی برای هماهنگی میان این گروه‌ها و ایجاد و گسترش مراکز و سازمان‌های پژوهشی خاص کشمکش عربی - اسرائیلی و مسائل مربوط به آن شد.

۱۰ - مسئله اسرا و زندانیان و تبعید شدگان و مفقودان فلسطینی و لبنانی و عرب در زندان‌های رژیم اشغالگر صهیونیستی باید در حد اعلام‌مورد توجه و پی‌گیری همه اعراب قرار گیرد و بویژه گروه‌ها و سازمان‌های حقوق بشری باید به این امر به عنوان آشکارترین نشانه‌های نژادپرستی رژیم صهیونیستی و تجاوزهای فزاینده این رژیم به همه میثاق‌ها و قوانین و مقررات بین‌المللی توجه نمایند.

امنیت قومی اعراب

اجلاس به مسائل سرنوشت‌ساز مربوط به امنیت از جوانب مختلف استراتژیکی و نظامی و فرهنگی و غذایی و منابع آب پرداخت و چالش‌هایی که میهن عربی در این مرحله حساس و خطیر از تاریخ با آن روبروست بررسی کرد.

- اجلاس بر اعتقاد اصولی خود مبنی بر رابطه اندام وار میان در خواستها و نیازهای امنیت ملی کشور های عربی و امنیت قومی عربی به مفهوم عام آن تاکید کرد و خاطر نشان ساخت که امنیت قومی مفهوم کلی و تجزیه ناپذیر است و همچنین هرگونه تلاش برای دستیابی به ویژگی‌های محلی یا حمایت جستن از طرف‌های خارجی موازنه امنیت همه جانبه عربی را برهم می‌زند و امت را با نفوذ و ضعف بیشتر روبرو می‌کند.

- همچنین اجلاس حضور نظامی خارجی را در اراضی عربی که برای حمله به برخی کشور های عربی بکار گرفته می‌شود بشدت محکوم کرد. چنانکه تلاش‌هایی که برای گسترش ناتو و کشاندن حوزه نفوذ آن به دایره کشور های عربی و اسلامی هم می‌شود محکوم و روشن کرد که راه حل موجود برای مشکل امنیت قومی ایجاد نظام عربی و کارا کردن مؤسسات آن و تلاش برای ایجاد یک نیروی نظامی دفاعی عربی است که مانع از تجاوز به امت شود و برای رهایی اراضی اشغالی و گسترش پژوهش علمی و فنی در زمینه نظامی و تاسیس سازمان‌های

دفاعی مؤثر و توانا برای مقابله با تجاوز به امت بکوشد.

- اجلاس به عنوان یک اولویت به موضوع امنیت منابع آب و امنیت غذایی توجه ویژه نشان داد، زیرا نسبت به حجم چالشهای بزرگی که امت در این دو مساله حیاتی و پیامدهای منطقه ای و بین المللی آن روبروست و بویژه چشمداشتهای اسراییل به منابع آب اعراب که بر بخش زیادی از آنها تسلط یافته و همچنین همپیمانی رژیم صهیونیستی و ترکیه برای سلطه بر منابع دو رودخانه دجله و فرات و استفاده از این منابع به عنوان اهرم فشار بر دو کشور سوریه و عراق که در معرض خطرات امنیت آبی قرار دارند و از جمله بدترین تاثیر را بر شرایط توسعه این دو کشور عربی می گذارد آگاهی دارد. همچنین چالشهای مربوط به منابع آب در منطقه حوزه رودخانه نیل و بازتاب های منطقه ای و مخاطرات آن امنیت آبی مصر و سودان را در بر گرفته است.

- اجلاس از دولتهای عربی که در یک حوزه آبی اشتراک دارند خواست با همکاری و اتخاذ موضعی مشترک در روابط خود با همسایگان اصلی خویش در زمینه منابع آب بکوشند سهم عادلانه خود را از این آبراه حیاتی دریافت کنند.

- همچنین اجلاس از اتحادیه عرب، ضمن تاکید بر حفظ و کار آمد کردن این اتحادیه و همه نهاد های آن و گسترش میثاق اتحادیه، خواست ابزار ویژه خود را در زمینه مسأله آب فعال کند و این موضوع را در اولویت توجهات عربی مشترک قرار دهد و در عین حال پیشنهاد داد مرکز قومی برای بررسی امنیت منابع آب اعراب ایجاد کند تا اطلاعات دقیق و علمی مربوط به این مسأله را بعنوان موضوعی محوری که چالش اساسی آینده به شمار می آید برای مسئولان و تصمیم گیران و پژوهشگران عرب تهیه نماید.

- اجلاس همچنین به مخاطراتی که امنیت قومی را در جهان عرب و در کشورهای خط تماس با همسایگان جغرافیایی، بویژه در شاخ افریقا، تهدید می کند توجه کرد و خواستار توجه لازم دولتها و ملت های عرب به این خطرها و تشریک در مقابله با آنها شد و نسبت به توطئه استفاده از گروه های غیر عرب برای مداخله در جهان عرب هشدار داد. ضمن اینکه در عین حال بر حقوق کامل و مشروع این گروهها بر طبق دیدگاه تسامحی و تمدنی عربی و اسلامی که

منافاتی با وحدت ملی نداشته باشد تاکید نمود.

- همچنین اجلاس فرایند اختلال در موازنه ترکیب جمعیتی کشورهای خلیج عربی (فارس) در نتیجه افزایش نیروی کار خارجی و در اقلیت قرار گرفتن جمعیت عرب این کشورها را مورد توجه قرار داد و از دولتهای خلیج (فارس) خواست این رویکرد را تغییر دهند و برای افزایش کارگران بومی و تامین نیروی کار مورد نیاز خود از طریق جذب نیروی کار فراوان عرب در همه زمینه ها و تخصص ها کوشش نمایند. کنفرانس در عین حال مخاطر قابل توجه مهاجرت خارجی به این کشورها - از زاویه امنیت قومی عربی - و بر هویت جوامع خلیج (فارس) و آینده آنها و همچنین امنیت امت مورد تاکید قرار داد و جایگزین کردن نیروی کار عرب به جای نیروی کار خارجی را جایگزینی مناسب در جهت امنیت قومی دانست.

روابط عربی

روابط عربی - عربی

- اجلاس نگرانی شدید خود را از ادامه بی ارادگی سیاسی دولتهای عربی در تحقق بخشیدن به همبستگی و همکاری و تکامل و وحدت عربی و تسلیم اغلب آنها در قبال مصادره اراده قدرت تصمیم گیریشان توسط غرب بویژه ایالات متحده آمریکا و همچنین تغییر مفهوم امنیت قومی به امنیت ملی برای سازماندهی مقابله با ملت‌های خود و بر ضد دیگر کشورهای برادر عربی اعلام و خاطر نشان کرد که این وضعیت موجب ادامه بحران عربی و پیروی از طرحهای خارجی مثل بازار خاورمیانه ای و بازار مدیترانه ای به جای ایجاد اراده سیاسی برای فراهم کردن شرایط تکامل اقتصادی عربی می شود.

- اجلاس برخی عناصر مثبتی که در دوره اخیر شاهدش بوده است از جمله همبستگی عربی با لبنان و مقاومت ملی لبنان و ادامه پایداری سوریه و لبنان در قبال طرح صهیونیستی صلح، و پایداری مردم فلسطین و مردانگی آنها در مقابله همه روزه در برابر اشغالگر را مورد تقدیر قرار داد و تاکید کرد که محافظت از عربیت و پرهیز از فروپاشی در قبال چالشهای قرن بیست و یکم مصالحه عربی فوری چه در داخل هر یک از کشورهای عربی و چه در میان آنها، و

حل منازعات دوجانبه از طریق حمایت از همبستگی و وحدت و در چارچوبی عربی و شکل دادن و فعال کردن ابزار تکامل اقتصادی و فرهنگی و مقابله با طرحهای استعماری با هدف نابودی هویت و بنیانهای تمدنی ما را می طلبد.

- اجلاس همچنین بر نقش حیاتی نهادهای حزبی و سندیکایی و گروههای جامعه مدنی در ایجاد شرایط تکامل و وحدت و وارد آوردن فشار بر دولت‌های عربی برای ایجاد همبستگی عربی به جای اختلاف تاکید می نماید و بر ضرورت گفتگوی فرهنگی قومی همه اجزای اختلاف دولتهای عربی تاکید می نماید و بر ضرورت ایجاد گفتگوی فرهنگی قومی همه اجزای جامعه مدنی عربی و گسترش راههای همکاری میان آنها و فعالیت در جهت حمایت از آنها در برابر عملیات نفوذبین المللی با هدف منحرف کردن آنها از هدفشان و استفاده از آنها به عنوان ابزار طرحها و برنامه های شبکه های بین المللی توصیه می کند.

- همچنین اجلاس توصیه می کند برای کمک به امر مقابله با فرهنگ تجزیه و برای گسترش ارزشهای مقاومت و آموزه های آن میان مردم عرب به عنوان یکی از پایه های نهضت و پایداری امت اقداماتی انجام گیرد.

- اجلاس همچنین برگزاری نشست ویژه و یا گفتگوی عربی درباره موضوع مصالحه و شرایط همبستگی و تکامل عربی را توصیه کرد.

روابط اعراب با کشورهای همسایه گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

- اجلاس بر ضرورت گسترش روابط عربی - ایرانی و ارتقای سطح آن متناسب با نیاز امنیت قومی و منافع و مشترکات تمدنی و همچنین حل مشکلات باقی مانده و در رأس این مشکلات حل مسالمت آمیز مساله جزایر سه گانه عربی (ایرانی) بویژه پس از تحولات مثبتی که ایران در زمینه دموکراسی و ایجاد سازمانها شاهدش بوده است تاکید کرد این تجربیات ایران الگویی است که توجه و استفاده از آن لازم است و کنفرانس امیدوار است که این تحولات با توجه به چالشهای مشترکی که منطقه عربی و اسلامی با آن روبروست به روابط عربی - ایرانی جان تازه ای ببخشد.

- همچنین کنفرانس بر اهمیت و حساسیت روابط عربی - ترکیه و ضرورت تلاش پی گیر برای از بین بردن همه لغزشها و توطئه هایی که برای بهم زدن و قطع این روابط می شود تاکید کرد و خواستار تعمیق گفتگوهای دو طرف در سطوح رسمی و مردمی برای محدود کردن توطئه تعمیق همپیمانی ترکیه و اسرائیل شد و هدف از آن را تحت فشار قرار دادن عربها بویژه سوریه و عراق دانست تا این کشورها زیر بار طرحهای سلطه گرایانه آمریکا و اسرائیل بروند. کنفرانس همچنین نسبت به خطر اقدام برخی دولتهای عربی در کمک به طرحهای آبی ترکیه بدون توجه به میزان زیان این طرحها به منافع سوریه و عراق هشدار داد.

- کنفرانس همچنین بر ضرورت تثبیت و گسترش روابط مشترک با ملت‌های شاخ افریقا و حوزه رود نیل و کشور های اسلامی عرب افریقا تاکید کرد و از انتقال مسالمت آمیز و دمکراتیک ریاست جمهوری سنگال ابراز خشنودی نمود. کنفرانس در عین حال بر اهمیت حمایت از حضور سیاسی فرهنگی و اقتصادی اعراب در این کشورها تاکید کرد.

اعراب و جهان

- و در سطح جهانی کنفرانس بر ضرورت هشیاری و ایستادگی در برابر خطرات بزرگ پدیده جهانی سازی برای بخشهای مختلف زندگی عربی و تلاش برای محاصره این خطرات از راه تسریع در ایجاد بنیانهایی تکاملی در میان کشورهای عربی تاکید کرد به گونه ای که این کشورها امکان یابند از تحولات و پیشرفتهای جهان استفاده کنند.

- کنفرانس در برابر برخی که دعوت به تسلیم شدن در برابر نظام سلطه جدید جهانی به رهبری ایالات متحده آمریکا تحت عنوان همراهی با تغییرات می کنند و چنین وانمود می نمایند که گویی این تغییرات اصولی ثابت هستند و نه تحمیلی که دیگران را وادار به تغییر کنند موضع گرفت.

- کنفرانس همچنین از نخبگان عرب دعوت کرد که نظام درونی آمریکا را از نظر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی و سیاسی و ماهیت قوانین حاکم بر این ساختارها دقیق تر بشناسند و برای تشکل نیروهای عربی و دوست و موثر با هدف تحت

محاصره قرار دادن نیروهای دشمن بکوشند، زیرا سیاست‌های آمریکا نه تنها به منافع دیگر ملت‌ها زیان می‌رساند که به منافع مردم آمریکا نیز در میان مدت و درازمدت آسیب می‌زند.

- شرکت کنندگان در کنفرانس همچنین به اتفاق آرا خواستار تخلیه فوری پایگاه‌های نظامی آمریکایی و غربی در اراضی و آب‌های عربی در خلیج (فارس) و در هریک از کشورهای عربی، بویژه پایگاه‌هایی که مبدا تجاوز هواپیماها به خاک عراق اند شدند و توقف مانورهای نظامی مشترک برخی کشورهای عربی با نیروهای آمریکا و ناتو به عنوان نیروهای همپیمان اشغالگران اسرائیلی را ضروری دانستند.

- کنفرانس برای روابط اعراب با کشورهای اتحادیه اروپایی و بویژه آن دسته از کشورهای اروپایی که در برابر سیاست تک ابرقدرتی آمریکا ایستاده اند اهمیت زیادی قایل شد و در عین حال بر این ضرورت تاکید کرد که این روابط باید بدون سلطه و دیگر شیوه‌های تبعیض آمیز میان اتحادیه قدرتمند اروپایی و کشورهای عربی متفرق و ضعیف باشد. کنفرانس همچنین بر این ضرورت تاکید کرد که اولویت در ایجاد این روابط باید با آن دسته از کشورهای اروپایی باشد که موضعی نزدیک به دیدگاه‌های اعراب دارند.

- کنفرانس برگزاری گفتگوهای برابر و بویژه در سطح محلی را برای گسترش روابط اروپایی-عربی خواستار شد.

- کنفرانس از اوضاع چچن و خرابیها و آوارگی تحمیلی به این مردم ابراز نگرانی عمیق کرد و با اعلام پایبندی نسبت به درخواست سومین نشست کنفرانس ملی اسلامی در اوایل سال جاری که از روسیه خواستار آتش بس فوری در چچن و پذیرش راه حل سیاسی این بحران شده بود از دولتهای عربی و اسلامی خواست که برای حل مسالمت آمیز بحران چچن بکوشند به ویژه این که جنگ جاری تنها به سود دولت سلطه گر آمریکاست و موجب ضعف بیشتر فدراسیون روسیه می‌شود که ما تمایل داریم این کشور نقش موثرتری در سطح جهانی با همکاری نیروهای طرفدار خروج از سلطه آمریکا از جمله کشورهای چین، هند و برخی کشورهای دیگر شرق آسیا ایفا کند.

- کنفرانس به همین منظور از امت عرب خواست که روابط خود را با کشور چین به

عنوان کشوری که شایستگی و توانایی لازم را برای تصحیح روابط کنونی جهانی مبتنی بر تک ابرقدرتی را دارد گسترش دهند.

محاصره عراق

- کنفرانس مدت زیادی از وقت خود را به بررسی محنت‌های و حشمت‌ناک مردم عراق ناشی از محاصره جنایتکاران نه ده ساله تحمیلی آمریکا و همچنین تجاوزات نظامی و مکرر روزانه آمریکا و انگلیس به اراضی این کشور با استفاده از پایگاه‌هایشان در اراضی عربی و خاک ترکیه اختصاص داد و این محاصره و تجاوزات را بشدت محکوم کرد و شورای امنیت را به متوقف کردن آن دعوت نمود و از دولتهای عربی خواست که سیاست محاصره عراق را نقض کنند و روابط خود را با این کشور عادی سازند و نیروهای متجاوز آمریکایی و انگلیسی را از استفاده از اراضی و آبها و پایگاههای هوایی خود برای حمله به عراق منع نمایند. کنفرانس همچنین نیروهای مردمی و ملی عربی را به افزایش حمایت از عراق و کمک به این کشور برای ایستادگی در قبال این محنتها سفارش کرد و در خواست کرد که موضوع این محاصره را در اولویت برنامه های ملی خود قرار دهند و با وارد آوردن فشار به مراکز تصمیم گیری عربی این مراکز را به محترم شمردن موضع امت که خواستار پایان محاصره عراق است ناگزیر کنند.

کنفرانس همچنین با احساس سپاس نسبت به ایستادگی قهرمانانه عراق در برابر جنایت محاصره و تجاوز، در برابر ارواح هزاران شهید این کشور که در راه دفاع از خاک و کرامت و عزت و حق مقدس جان باختند سر تعظیم فرود می آورد و از آحاد امت می خواهد که به وظیفه قومی خود عمل کنند و با قبول بخشی از مسئولیتهای در پایداری عراق شریک شوند و این اقدام را نه صرفاً به عنوان دفاع از عراق بلکه به عنوان دفاع از میهن عربی که از ناحیه کمر، یعنی عراق، دچار جراحت شده و با محنت عراق به زیان امنیت قومی و استقلال و حاکمیت و آینده فرزندانش خسارات هنگفتی را تحمل می کند انجام دهد.

در این چارچوب کنفرانس بر این موارد تاکید می‌کند:

۱- محاصره تحمیلی عراق از سوی آمریکا، انگلیس و زیر سایه سازمان ملل تجاوز به همه امت عرب است که هدف آن نابودی تواناییهای ملت برادر در عراق در چارچوب تحمیل سلطه آمریکا و صهیونیسم به همه میهن عربی است.

۲- محاصره و تجاوزهای تقریباً روزانه به عراق نسل کشی به شمار می‌رود که آشکار را با میثاق سازمان ملل و اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاقها و توافقنامه‌های بین‌المللی ویژه حقوق کودکان و زنان و توسعه و اصول متعالی مورد ادعای قطبهای نظام جدید جهانی منافات دارد.

۳- مسئولیت دولتهای عربی در ادامه محاصره عراق روشن است. برخی از این کشورها از چارچوب تحریمهای تحمیلی سازمان ملل پا فراتر گذاشته‌اند و تردید این کشورها برای تاکید بر رفع محنتهای مردم عراق با طرح درخواستهایی چون اجرای قطعنامه‌های سازمان ملل توسط عراق، بویژه پس از چندین بار بازرسی وسیع و نابودی سلاح کشتار جمعی عراق، بهانه‌ای برای ادامه محاصره عراق بیش نیست.

۴- همچنین کنفرانس نسبت به تلاشهای جاری برای تمديد تحریمهای عراق و ایجاد نظام قیمومیت بر عراق با تصویب قطعنامه ۱۲۸۴ شورای امنیت هشدار داد.

۵- اقدام مردمی در کشورهای عربی برای رفع تحریم عراق حتی با در نظر گرفتن موانع موجود در برابر آن همچنان بسیار کمتر از سطح مطلوب است. از این رو برای لغو تحریمهای عراق باید اقدامات مردمی را تشدید کرد. این امر همچنین ممکن است به افزایش سطح دموکراسی در کشورهای عربی کمک کند.

۶- بنا بر آنچه ذکر شد کنفرانس نتیجه می‌گیرد که در شرایط کنونی لغو بدون قید و شرط تحریمهای عراق باید در راس اولویتهای اقدام قومی عربی و همراه با مبارزه گسترده و فشرده و فزاینده مردمی برای تحقق این هدف باشد.

۷- در این زمینه کنفرانس تصمیم گرفت ساز و کاری منبعت از کنفرانس به صورت کمیته کار داریم تشکیل دهد و برنامه کاری کاملی را تصویب کرد که از جمله آن هماهنگ کردن

تلاشهای عربی و هماهنگ کردن تلاشهای عربی و هماهنگی با سازمانهای حامی عراق در آمریکا و اروپا و برگزاری نشست عادی یا فوق العاده برای بررسی موضوع محاصره و برانگیختن واکنشهای عربی در قبال تحریم های عراق و چالشهایی است که تحریم برای حاکمیت عراق و امنیت قومی عربی ایجاد کرده است.

همچنین کنفرانس با تاسیس صندوق ویژه تامین هزینه تلاشهای لغو تحریم عراق موافقت کرد که منابع آن از کمک اعضای کنفرانس و کمکهای غیر مشروط بر اساس اصل پابندی به تلاش و کمک مالی داوطلبانه در اجرای یک برنامه کاری در حد امکان تامین شود.

۸- دعوت از کشورهای عربی برای لغو تحریمهای عراق بویژه در مواردی که مورد نظر قطعنامه های شورای امنیت نیست از جمله:

(الف) از سرگیری روابط دیپلماتیک با عراق

(ب) آزاد کردن داراییهای توقیف شده عراقی در کشورهای عربی

(ج) بازگرداندن هواپیماهای توقیف شده عراقی به این کشور

۹- همچنین برای لغو تحریمهای عراق دولتهای عربی را به اجرای اقدامات جدی تری از جمله اجرای ماده پنجاهم میثاق سازمان ملل فرا می خواند که به کشورهای زبان دیده از تحریم امکان می دهد از قید و بند این تحریمها نجات یابند. از جمله این موارد همکاری اقتصادی با عراق و تصمیم گیری در مورد لغو تحریم مسافرت هوایی به واز این کشور است.

۱۰- در خواست از کشورهای عربی برای طرح مسئله تحریمهای عراق در مجمع عمومی سازمان ملل و تلاش برای لغو تصمیم شورای امنیت و دریافت رای مشورتی دادگاه بین المللی دادگستری درباره میزان مشروعیت این تحریم ها.

۱۱- کنفرانس همچنین همگان را به ضرورت اتخاذ اقداماتی برای عادی سازی روابط عراق و برخی کشورهای همسایه در خلیج (فارس) و حل مسائل باقی ماند میان آنها در چارچوبی عربی و با عبور از پیامدهای مرحله گذشته و تقویت امنیت کامل منطقه و پاسداری از منابع آن فرا خواند.

۱۲- با این توجه که در جنگ جاری علیه عراق همه منطقه هدف است کنفرانس بر

ضرورت عبور از موانع همپیمانی استراتژیک سوریه و عراق و ایران که در شرایط کنونی تنها راه ممکن برای ایجاد دوباره موازنه قدرت و پاسخ واقعی به توطئه های سرکوب عراق و ایران و فشار بر سوریه است تاکید می نماید.

الجزایر

- کنفرانس با احترام تلاشهای انجام گرفته در الجزایر را برای تحقق مصالحه همه جانبه ملی و تلاش جدی این کشور برای استقرار دوباره امنیت و آرامش در انحاء خاک الجزایر که ثبات و شکوفایی و آرامش آن از عوامل امنیت و صلح همه کشورهای عربی است گرامی می دارد.

- کنفرانس همچنین خشنودی فراوان خود را از اقدامات به عمل آمده در الجزایر برای ایجاد فضای جدید تسامح و همکاری مثبت در عرصه ملی با خاموش کردن آتش فتنه و پایان دادن به انواع خشونت اعلام و ابراز امیدواری کرد که این مرحله با مراحل دیگری از طرح گسترده همبستگی اجتماعی تعقیب شود تا زمینه اقدام دمکراتیک و سازنده میان همه نیروهای سیاسی صحنه الجزایر و گذر از مرحله فتنه و شورشها فراهم شود و الجزایر نقش پیشروی خود را در سرنوشت امت عرب باز یابد.

دمکراسی و حقوق بشر

- کنفرانس وضعیت دمکراسی و حقوق بشر در میهن عربی را بررسی کرد و به مواردی از نقض آشکار حقوق اجتماعی و سیاسی از سوی مقامات دولتی کشورهای عربی شامل نقض حق بیان و فکر و حق ایجاد تشکل و مشارکت و اجرای انتخابات سالم در چارچوب قانون برخورد نمود که این موارد ثبات اجتماعی و سیاسی بیشتر کشورهای عربی را تهدید می کند و زمینه را برای طرح مطالبات مردم به گونه های مختلف هموار می نماید و افسار گسیختگی این مطالبات موجب خشونت و وارد آمدن بیشترین خسارات به آرامش و وحدت ملی این جوامع می شود.

- کنفرانس ابراز عقیده کرد که مشکل دموکراسی و حقوق بشر در میهن عربی ناشی از عدم توازن میان مردم و دولت است و همچنین حکومت نظامی و وضعیت فوق العاده در بیشتر کشور های عربی که تا سالهای طولانی ادامه داشته و یا دارد موضوعی است که تحرک وسیعی را برای لغو وضعیت فوق العاده به عنوان مانعی در برابر همکاری شهروندان و دولت و تعمیق فرایند پیشرفت و توسعه امت می طلبد.

- کنفرانس همچنین دیگر صورتهای نقض و تجاوز به آزادیهای عمومی و حقوق بشر در میهن عربی را به شدت محکوم کرد و از دولتهای عربی خواست که از تجاوز به حقوق دموکراتیک مردم دست بردارند و با اجرای اصلاحات عمیق در نظام سیاسی خود حقوق افراد و گروهها را تامین کنند و حیات سیاسی را بر اصل گسترش دموکراتیک و مسالمت آمیز مبتنی بر قانون اساسی و تکثر حقیقی، نه صوری، سیاسی و ایجاد نظام پارلمانی از طریق انتخابات سالم و برابری فرصتها و با رعایت اصل رفتار دموکراتیک و مسالمت آمیز حکومت، و همچنین برخورداری از قوه قضاییه مستقل تضمین کنند. کنفرانس معتقد است که تنها با این اقدامات است که می توان خفقان و خستگی روانی را که پیوند ملی را تهدید می کند از بین برد و راههای طبیعی و زمینه های نظام مند را برای بسیج استعداد های ملی و قومی در برابر موانع توسعه ملی مخاطر امپریالیسم و صهیونیسم علیه میهن عربی فراهم آورد.

- کنفرانس همچنین معتقد است که مقتضای ورود به فعالیت دموکراتیک رشد فرهنگ و رفتار دموکراتیک در جامعه و در فعالیت حزبی و در چارچوب اقدامات مردمی است و از این طریق است که اقدام حزبی و مردمی اعتبار می یابد و تواناییهای جامعه و امت در صحنه پیشرفت اجتماعی و آزادی ملی و قومی و تجدد تمدنی تبلور می یابد.

- در این چارچوب کنفرانس گسترش روابط دو گرایی ملی و اسلامی را مورد تقدیر قرار داد و بر اهمیت نتیجه مثبت همکاری تنگاتنگ این دو گرایی در زمینه استحکام مبانی و دموکراسی و قبول تکثر سیاسی و احترام به حقوق بشر و حمایت از فعالیت و استقلال سازمانهای جامعه مدنی تاکید کرد.

- کنفرانس بار دیگر در خواست خود را در مورد آزادی همه زندانیان اندیشه و

زندانیان سیاسی در میهن عربی تکرار کرد و خواستار قبول حق بازگشت تبعید شدگان و پناهندگان به غرب به علل سیاسی به میهن خود شد.

- کنفرانس همچنین بار دیگر بر مواضع خود در مورد ضرورت احترام به قوانین و میثاقهای بین‌المللی حقوق بشر از جمله حقوق اجتماعی و اقتصادی تاکید کرد و خواستار اولویت دادن به مساله زنان و حقوق آنها و توجه لازم به همه نیروهای فعال در جامعه عربی شد. کنفرانس همچنین بر حاکمیت قانون و حق کامل و مؤثر شهروندی در سطح میهن عربی به عنوان یک کل تاکید کرد به گونه‌ای که موانع موجود در برابر نقل و انتقال شهروندان میان کشورهای عربی و اقامت آنها برداشته شود.

توسعه عربی

- کنفرانس وضعیت اقتصادی اعراب و نتایج توسعه عربی را در سایه تحولات و تغییرات اقتصادی جهانی بررسی کرد و عوامل ناکامی برنامه‌های توسعه عربی در دستیابی به هدفهای امت و ارتقای سطح زندگی مردم و فراهم آوردن سطح مناسبی از روابط اقتصادی بین‌العربی از طریق تکامل اقتصادی عربی را مورد توجه قرار داد.

- کنفرانس همچنین آثار سوء افزایش نقش شرکتهای چند ملیتی و رشد بیش از حد وادغام مالی آنها در شرایطی نابرابر و آثار آن را که افزایش شکاف میان کشورهای شمال و جنوب و افزایش تمرکز ثروت و فقر و افزایش شدت قطب‌بندی‌ها و حاشیه‌رانی‌هاست و نقش هر یک از موسسات صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی و سازمان جهانی تجارت در آن و در ترویج جهانی سازی و فرهنگ بازار آزاد و استحاله را بررسی کرد.

- همچنین کنفرانس در قبال پدیده شتاب‌زدگی برخی دولتهای عربی در اتخاذ سیاستهای اقتصادی و مالی و تجاری خاص تحت عنوان آمادگی برای ادغام در اقتصاد سرمایه‌داری جهانی موضع گرفت. کنفرانس معتقد است این شتاب‌زدگی و همراه با آن نابسامانی در شاخصهای توسعه انسانی و سهم اقتصادهای عربی در تولید و صادرات جهانی و همچنین پدیده فروش اموال دولتی به بخش خصوصی دارای نتایج منفی اجتماعی و افزایش

بیکاری بوده و بر سطح زندگی اغلب طبقات مردم تاثیر منفی داشته است.

- کنفرانس همچنین ملاحظه کرد که عملیات ادغام در اقتصاد سرمایه داری جهانی موجب تعدیلهایی در سیاستهای اقتصادی کشورهای عربی در جهت اقتصاد بازار آزاد شده است، اما شکاف موجود موجب شده که چنین سیاستهایی در کشورهای عربی در تنگنا قرار گیرد و ادعاهایی چون امکان پذیر بودن تقویت روابط اقتصادی عربی - عربی به علت فقدان انسجام میان این سیاستها شکست بخورد.

- همچنین کنفرانس به فقدان اراده سیاسی در دولتهای عربی برای به اجرا گذاشتن طرحهای مهم همکاری اقتصادی مشترک عربی و یا اجرای توافقنامه های موجود در این زمینه و ارتباط آن با فقدان دموکراسی و مشارکت مردمی در تصمیم گیریهای لازم و نبود شفافیت و آمادگی در درون جوامع عربی توجه کرد.

- کنفرانس همچنین به موضوع ایجاد منطقه آزاد تجاری عربی توجه خاص نشان داد و به رغم همه سختیها و موانعی که این موضوع با آن روبرو شده است آن را گامی مفید در راه تکامل اقتصادی عربی دانست بویژه اگر با گامهای جدی دیگری چون ایجاد دیوار گمرکی در قبال جهان خارج و هماهنگی سیاستهای اقتصادی و تجاری و مالی و پولی و بالاخره ایجاد بازار عربی مشترک همراه شود.

- کنفرانس همچنین خواستار تعدیل میثاق اتحادیه عرب در مورد نحوه اتخاذ تصمیمات و الویت بندی مصالح قومی متناسب با جایگاه آنها شد و همچنین بودجه های ویژه تحقیقات علمی را ضعیف و سطح تکنولوژی را پایین دانست و از دولتهای عربی خواست بودجه های لازم برای این امور را متعادل کنند.

- کنفرانس از اتحادیه عرب خواست بانک اطلاعات تکنولوژی را زیر نظر کشورهای سازمانهای عربی تاسیس کند تا متناسب با نیازهای توسعه اقدام به بهینه سازی تکنولوژی این کشورها کند.

- همچنین کنفرانس از دولتهای عربی دعوت کرد به منظور دستیابی به توسعه مستقل و همه جانبه و تکاملی اقدام به اصلاح اقتصادی کنند و هزینه های عمومی را به سمت اعتبارات

لازم برای برنامه‌های اقتصادی و درآمد اجتماعی سوق دهند و از درآمدهای مالی استفاده نمایند و موضوع بدهی خارجی را حل کنند و اصلاح اقتصادی را با اصلاح سیاسی و اداری مرتبط بدانند.

- در زمینه حراست از درآمدهای عربی کنفرانس با سیاستهای دیکته شده آمریکایی در مورد نفت و قیمت‌گذاری آن و همچنین توانایی این کشور در بازی با تصمیمات اوپک و افزایش و کاهش بهای نفت مطابق منافع مستقیم خویش بدون رعایت منافع کشور های تولید کننده و در راس آنها کشورهای عربی مخالفت کرد.

- بدین منظور کنفرانس خواستار پیروی از یک سیاست نفتی عربی هماهنگ با سیاست کشورهای تولید کننده و کوشش برای محافظت از منابع و ثروتهای عربی شد.

در زمینه فرهنگ و تبلیغات و تربیت

کنفرانس با تاکید بر اهمیت بعد فرهنگی، با همه موضوعات و ابعاد آن، بویژه در ایجاد همت قومی و قوام شخصیت مقاوم عربی و درک ابعاد درگیری با دشمنان امت بر اهمیت زبان عربی به عنوان زبان مادری تاکید کرد و خواستار استفاده از این زبان به عنوان محملی برای زایش علمی و فکری در سازمانهای آموزشی و فرهنگی و همچنین عامل پیوند مستحکم امت در برابر خطرات شد همچنین کنفرانس نسبت به نقش سازمانهای وابسته به دشمن که می‌کوشند زبانهای رقیبی را به جای عربی نفوذ دهند و جوانان را به گفتگوی با زبانهای بیگانه تشویق کنند و از ورود زبان عربی به عرصه علوم و تکنولوژی ممانعت کنند هشدار داد. کنفرانس همچنین خواستار طرح کاملی در دو بعد تبلیغاتی و تربیتی برای پشتیبانی از زبان عربی و ایجاد زمینه حمایت از این زبان در میان مردم و نخبگان شد.

- کنفرانس همچنین با تصمیم وزیر تربیت فرانسه که ابتدای سال جاری خواستار آموزش زبان عربی در فرانسه با الفبای فرانسه و محدود شدن آموزش عربی فصیح به آموزش لهجه‌ها در مدارس و دانشگاههای فرانسه شده بود مخالفت کرد و تصمیم گرفت بدین منظور طی نامه ای خطاب به رییس جمهور فرانسه از او بخواهد برای لغو این تصمیم غیر دوستانه در

قبال اعراب و فرهنگ عربی شخصاً مداخله کند.

- همچنین کنفرانس نقش مثبت شبکه های فضایی عربی در جذب بیننده عرب و دور کردن آنها از تبلیغات خارجی را یادآور شد و از دست اندر کاران این شبکه ها خواست با افزایش کیفیت برنامه های خود، تقویت آگاهی شهروند عرب در مورد پیشینه و تمدن خود همت گمارند و طرحهایی را در نظر بگیرند که به امر مقابله با فرهنگ تجزیه و تعمیق فرهنگ ملی و قومی در میان نسل های عرب کمک کند.

- کنفرانس بر اهمیت ایجاد فضایی آزاد برای همه رسانه های عربی اعم از نوشتاری و شنیداری تاکید کرد تا این رسانه ها از یک سو در خدمت شهروند و میهن قرار گیرد و از سوی دیگر این امکان فراهم آید که امت عرب به صنعتی رسانه ای دست یابد که بتواند با انقلاب ارتباطات و اطلاعات همراهی کنند.

- کنفرانس بر اهمیت آموزش و پرورش و فرهنگ در حیات امت و بر ضرورت گسترش برنامه های تربیتی و حمایت از دانشگاهها و گفتگوی علمی و آموزش دائمی و ریشه کن کردن بیسوادی و حمایت از حقوق و آزادی گفتگو و بیان و قلم و نوآوری و شرکت فعال در گفتگوی میان فرهنگها و تمدنها و ایستادگی در برابر فشارهای استعماری در زمینه برنامه های تربیتی و آموزشی که خواستار عادی سازی و پیروی و تشویش تکامل فرهنگی و تربیتی فرزندان امت و نسلهای جدید امت است تاکید کرد و همچنین خواستار از میان بردن همه موانع موجود در مقابل انتقال کتاب و روزنامه ها میان کشورهای عربی شد.

- کنفرانس بر اهمیت توجه به برنامه نظام تربیتی عربی در آینده با توجه به تعبیرات در جهان شناخت و علم و تکنولوژی و اطلاعات و در سایه نیاز های جدید جامعه عربی تاکید کرد بویژه این که توسعه نیروی انسانی همزمان هم ابزار توسعه اساسی و هم هدف نهایی آن است.

فعال کردن کنفرانس

- پس از گذشت ده سال از تاسیس، کنفرانس بخشی از فعالیت خود را به ارزیابی و بررسی عملکرد خود، با توجه به گزارشهای برخی اعضایش کرد. کنفرانس به نواقص و موانع

پیشاوری کار خود توجه کرد تا آنها را مرتفع نماید همچنین به دستاوردهای خود و در راس آنها ادامه فعالیتش به عنوان مرکزی برای گفتگو و برخورد گرایشها و تجربه‌های متعدد توجه نمود تا بتواند به مرحله‌ای دست یابد که در آن کنفرانس نهادی تصمیم‌گیرنده در سطح قومی و مردمی شود.

- بدین منظور کنفرانس تاکید کرد که حزب یا سازمان یا میزگردی اندیشه‌ای نیست بلکه تلاشی است برای دمیدن روح تازه به کالبد همه نیروهای زنده‌امت و سازمانهایی که برای تحقق هدفهای طرح تمدنی عربی مبارزه می‌کنند و همچنین تلاشی است برای این که کنفرانس نهاد تصمیم‌گیرنده قومی و مردمی شود.

خاتمه

کنفرانس در پایان نهایت امتنان و سپاسگذاری خود را از میزبانی سخاوتمندانه الجزایر اعلام می‌دارد و از رییس جمهور دولت و مردم عزیز الجزایر تشکر می‌نماید و معتقد است که ادامه فعالیت کنفرانس طی یک دهه گذشته که امت و جهان با زمزمه‌های سهمگین روبرو بوده است عمق نفوذ ناسیونالیسم در امت را نشان می‌دهد و اهمیت مسلح شدن به زبان گفتگوی فکری و رفتار دمکراتیک و قدرت مقاومت و پایداری در قبال مشکلات را بیان می‌کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی